

ÎNCHEIERE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Dulap Mihai împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual nefavorabil și achitarea diferenței pensiei recalculate,

împotriva deciziei din 26 ianuarierie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 08 octombrie 2019, Dulap Mihai a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegală, referitor la data de stabilire a pensiei majorate din 06 iunie 2018, a actului administrativ - decizia CTAS Bălți nr. 02/2019/34273, cu anularea în această parte a deciziei, recunoașterea ilegală a actului administrativ - decizia CNAS privind respingerea cererii prealabile, obligarea CNAS să efectueze modificarea datei de stabilire a pensiei recalculate, fixând aceasta la 01 martie 2005 și obligarea CNAS de a efectua achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 01 martie 2005.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la 01 martie 2005 Ministerul Afacerilor Interne a întocmit calculul vechimii în muncă potrivit căruia, vechimea în serviciu (vechimea totală în muncă) pentru fixarea pensiei constituia 20 ani 01 luni 15 zile. În temeiul calculului vechimii în muncă, lui Dulap Mihai i-a fost stabilită pensia pe linia MAI în proporție de 50 % din quantumul soldei, având în vedere că vechimea în muncă stabilită, era de 20 ani 01 luni 15 zile. La calcularea vechimii în muncă nu a fost luată în considerare perioada de activitate în izolatorului de detenție provizorie, care urma a fi calculată cu avantaje.

A indicat reclamantul că, prin hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de

Dulap Mihai împotriva MAI și s-a obligat MAI să-i recalculeze vechimea în muncă cu avantaje pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisiariatului de Poliție mun. Bălți, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada 26 aprilie 1990 - 01 martie 2005.

A specificat reclamantul că, ulterior a depus la CTAS Bălți o cerere privind majorarea pensiei conform noii vechimi în muncă. Iar, potrivit deciziei CTAS Bălți nr.02/2019/34273 din 03 iulie 2019 a fost stabilită pensia în cuantum de 75% din suma soldei, reieșind din vechimea în muncă de 34 ani și 11 luni. Însă, când a solicitat eliberarea copiei deciziei menționate, a depistat că pensia majorată a fost stabilită începând cu 06 iunie 2018, data pronunțării hotărârii de judecată, respectiv diferența pensiei a fost achitată doar începând din 06 iunie 2018.

Astfel, la 20 august 2019 reclamantul a expediat în adresa CNAS o cerere prealabilă, prin care a solicitat modificarea datei de stabilire a pensiei recalculate, fixând aceasta la 01 martie 2005 și achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 01 martie 2005. Conform avizului de recepție cererea prealabilă a fost recepționată de CNAS la data de 22 august 2019, însă, pînă la momentul înaintării prezentei acțiuni, nu a parvenit nici un răspuns din partea CNAS.

Reclamantul a menționat că, organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care la data de 01 martie 2005 era MAI, în mod eronat a stabilit că pensia urmează a fi calculată în mărime de 50 % din cuantumul soldei, or, această concluzie contravine normelor legale. Consideră că, din vina MAI, i-a fost stabilită o pensie în mărime de 50 %, deși urma să-i fie stabilită pensia în proporție de 75 % din suma soldei, situație ce a generat achitarea unei pensii mai mici începând cu perioada 01 martie 2005.

A relatat reclamantul că, prin Hotărârea Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016, cu privire la preluarea atribuțiilor de plată, executivul a stabilit expres că, Casa Națională de Asigurări Sociale va efectua plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, stabilind inclusiv și faptul că datoriile acumulate la plata pensiilor și prestațiilor sociale către beneficiari la data de 01 ianuarie 2017 vor fi achitate din contul transferurilor de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat.

A specificat reclamantul că CTAS Bălți urma să stabilească pensia mărită începând cu 01 martie 2005 și nu din 06 iunie 2018, data pronunțării hotărârii de recalculare a vechimii, ori prin hotărârea menționată reclamantului i-a fost recunoscut un drept deja existent la data eliberării din serviciu. Corespunzător, Casa Națională de Asigurări Sociale este obligată să modifice data de stabilire a pensiei în cuantum de 75 % din suma soldei, fixând aceasta de la 01 martie 2005, precum și să efectueze achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia achitată pentru perioada anterioară începând cu 01 martie 2005.

Prin hotărârea din 08 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea înaintată.

S-a anulat actul administrativ individual, decizia nr. 02/2019/34273 din 15 august 2019 și decizia cu privire la respingerea cererii prealabile, exprimată prin răspunsul nr. D-1971/19 din 05 septembrie 2019.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite în beneficiul lui Dulap Mihai, începând cu data de 01 martie 2005, diferența pensiei recalculate.

Manifestând dezacordul cu hotărârea instanței de fond, în termenul prevăzut de

lege, Casa Națională de Asigurări Sociale, la 03 septembrie 2020 a depus cere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 08 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea deciziei, Curtea de Apel Chișinău a stabilit că prin Hotărârea nr.27 din 18 mai 1999 Curtea Constituțională a reținut că, în Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii este consacrată și destinația specială a contribuțiilor de asigurări sociale, veniturile din fondul de pensii pot fi utilizate numai pentru plata pensiilor. Contribuțiile de asigurări sociale în fondul de pensii sunt plăți obligatorii, percepute din salariul (venitul) cetățenilor. Defalcând o parte, stabilită prin lege, din salariul (venitul) lor, cetățenii încadrați în câmpul muncii, prin intermediul sistemului de contribuții de asigurări sociale obligatorii în fondul de pensii, participă nemijlocit la formarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Prin urmare, Casa Națională de Asigurări Sociale este obligată să achite în beneficiul lui Dulap Mihai, începând cu data de 01 martie 2005, diferența pensiei recalculate. În caz contrar, respingerea acestei cerințe a reclamantului va duce la încălcarea dreptului de proprietate al reclamantului asupra părții de pensie neprimată, din motive imputabile organului care a stabilit pensia.

Instanța de apel a mai reținut că, instanța de fond corect a aplicat normele de drept care se referă prezentului caz, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La 17 februarie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei decizii noi.

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că, instanța de apel la examinarea cauzei a emis o decizie pripită nefiind studiate minuțios actele normative care reglementează obiectul litigiului.

A menționat că pensia pentru vechime în muncă a intimatului a fost stabilită de către Ministerul Afacerilor Interne începând cu 01 martie 2005, în temeiul Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, calculată în quantum de 50% din suma soldei și o vechime în muncă totală de 20 ani. Intimatul nu a prezentat pretenții referitoare la actele administrative emise de organul abilitat în legătură cu stabilirea pensiei la data de 01 martie 2005 sau calculul vechimii în muncă în care sunt reflectate perioada de activitate a intimatului. Ulterior depunerii cererii de recalculare a pensiei la 04 iunie 2019, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți a emis decizia nr.02/2019/34273 din 15 august 2019 prin care s-a recalculat pensia pentru vechime în muncă, în quantum de 75% din suma soldei și o vechime în muncă de 34 ani 11 luni cu achitarea diferenței la pensia recalculată începând cu 06 iunie 2018.

A specificat că potrivit art. 54 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rîndurile militarilor, persoanelor din corpul de

comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și a funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale apreciază critic poziția instanței de apel, or, norma de drept menționată nu este relevantă prezentului caz, deoarece conform normei menționate sumele pensiei neprimite la timp se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp doar în cazul existenței vinei organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei.

Consideră recurentul că la caz sunt aplicabile prevederile art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, care prevede perioada pentru care urmează a fi făcută recalcularea pensiei și anume recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare.

A concluzionat recurentul că instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat la data de 26 ianuarie 2021 decizia contestată în lipsa recurenteii.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 17 februarie 2021, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 19 martie 2021 în adresa participanților la proces a fost expediată copia recursului motivat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 16 aprilie 2021, Dulap Mihail, reprezentat de avocatul Roman Ocerednîi a depus referință la recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat respingerea recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul

administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu

chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

În conformitate cu art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh